

פרוטוקול מס' 157

מישיבת ועדת העבודה ביום ד' בסיון תשל"ה - 14 במאי 1975 בשעה 8.30

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:

ש. ארבל-אלמוזלינו - היו"ד
י. ז. אסיר
מ. גז
ל. דיצימן
מ. ורטמן
א. לבנראון

מוזמנים:

ש. אלפנדר - משרד השיכון

מזכיר הוועדה:

י. שומרון

רשמה:

מ. הלנברג

סדר-היום:

1. מסקנות ועדת העבודה בנושא "סכנת התמוטטות של מבנים רעועים בשכונות העוני"; במיוחד עם בוא הגשמים, לפי הצעה לסדר-היום של חברת-הכנסת גאולה כהן, ובנושא "מצב שכונות העוני באזור תל-אביב ובערים אחרות עם תחילת גשמי החורף", לפי הצעה לסדר-היום של חברת-הכנסת מאיר פעיל.
2. מסקנות ועדת העבודה בנושא "מצוקת הדיור ובעיית אלפי דירות שנמצאו ריקות על-פי סקר משרד השיכון.

295

(נתקן קי"מ 3.6.75)

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אני פותחת את הישיבה.

מסקנות ועדת העבודה בנושא "סכנת התמוטטות של מכנים רעועים בשכונות העוני, במיוחד עם בוא הגשמים", לפי הצעה לסדר-היום של חברת-הכנסת גאולה כהן ובנושא "מצב שכונות העוני באיזור תל-אביב ובערים אחרות עם תחילת גשמי החורף, לפי הצעה של חברת-הכנסת מאיר פעיל

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

בזמנו העבירה אלינו סליאת הכנסת את הצעתה של חברת-הכנסת גאולה כהן בנושא "סכנת התמוטטות של מכנים רעועים בשכונות העוני, במיוחד עם בוא הגשמים", ואת הצעתו של חברת-הכנסת מאיר פעיל בנושא "מצב שכונות העוני באיזור תל-אביב ובערים אחרות עם תחילת גשמי החורף". כן קיימנו דיון בנושא "השינויים בשיטת הניקוד להלוואות לשיכון לזוגות צעירים, לפי הצעתו של חברת-הכנסת חיים קורפו ו"סצוקת הדיוור ובעיית אלפי דירות שנמצאו ריקות על-פי סקר משרד השיכון", לפי הצעתו של חברת-הכנסת חיים לנדאו.

על-פי החלטת הוועדה, ובהסכמת המציעים, שילבנו את הדיון בנושאים. לפנינו שתי הצעות למסקנות שלנו, אחת להצעותיהם של חברת-הכנסת גאולה כהן וחברת-הכנסת מאיר פעיל והאחרת להצעותיהם של חברת-הכנסת חיים לנדאו וחיים קורפו.

נתחיל לדון בהצעת המסקנות להצעותיהם של חברת-הכנסת גאולה כהן וחברת-הכנסת מאיר פעיל.

בהצעת הסיכום נאמר: ועדת הכנסת, בישיבתה מיום 17 בדצמבר 1974, ג' בטבת תשל"ה, העבירה את הדיון בהצעות הנ"ל לסדר-היום לוועדת העבודה. הוועדה קיימה ארבע ישיבות ושמעה את נציגי משרד השיכון, נציגי חברת "עמיד", "פרזות" ו"חלמיש", וכן את נציגי ארגוני שכונות עוני. הוועדה קיבלה פרטים על היקף הבעיה והצעדים שננקטו לפתרון הבעיות.

לאחר שמיעת הנציגים ודיון, החליטה

הוועדה:

סעיף 1:

הוועדה קובעת, כי חומרתה של בעיית מגורי משפחות ויחידים בבתים ומבנים, שנשקפת להם סכנת התמוטטות, במקומות שונים בארץ, ובמיוחד בערים הגדולות, מדאיגה ודורשת תשומת לב מיוחדת מצד הגורמים הממשלתיים והציבוריים במדינה. הוועדה מציינת כי הבעיה חסורה יותר במבנים שנבנו פרטית מאשר בדיוור שבבעלות ציבורית.

המוצע בסעיף 1 נתקבל.

סעיף 2:

הוועדה שמעה בצער על התופעה השלילית של נסיון מצד דיירי מבנים מסוכנים להשיג תמורה בצורת פיצויים על פינוי הרכוש מעבר למגיע לצורך זה. הוועדה מבגה תופעה זו ומסליצה לקבוע כללים לשם פינוי דיירים מסכנים מסוכנים, תוך מתן דיוור חליף נאות, בשכירות או ברכישה, בשילוב כל האמצעים, לרבות הפיצויים המגיעים לדייר והתמיכה מקדנות הציבוריים.

אני מחפשת מלה אחרת במקום "מבנה".

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

לדעתי, הניסוח המוצע חריף מאד וכללי מדי. אני מציע שיאמר: כדי למנוע תופעה שלילית של נסיון מצד דיירים.

א. לבנבראון:

הייתי מרברת על נסיון מצד חלק מן הדיירים במבנים מסוכנים.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

במקום "מבנה" - הוועדה איננה רואה בעין ישיבה.

ד. אלפנדר:

ה ו ח ל ט : בסעיף 2 ייאמר: הוועדה שמעה בצער על התופעה השלילית של נסיון מצד חלק מן הדיירים במבנים מסוכנים להשיג תמורה בצורת פיצויים על פינאי הרכוש, מעבר למגיע לצורך זה. הוועדה איננה רואה בעין יפה תופעה זו וממליצה לקבוע כללים לשם פינאי דיירים מסוכנים תוך מתן דיור חליף גאות, בשכירות או ברכישה, בשילוב כל האמצעים, לרבות הפיצויים המגיעים לדייר והתמיכה מקרנות הציבוריים.

סעיף 3:

הוועדה מציינת בהערכה את המאמצים שנעשו על-ידי הממשלה והחברות הציבוריות - "עמידר", "פרזות" ו"חלמיש", לקטרון הבעיות שנוצרו עם פינאיין של משפחות מבתים פגומים שלגביהם הוצאו צווי הריסה מחמת סכנה. כן מציינת הוועדה את הפעולות לאיתור בנינים ומשקנות שאינם ראויים לדיור והפעולות להעברת המשפחות המפונות לדיור קבע, תוך השקעת מאמצים להכנת הדירות והתאמתן לצרכי משפחות אלו והגשתחזותן הנאותה במקומות הדיור החדשים.

ד. אלפנדרוי:

צריך להוסיף את חברת "שקמונה".

א. לבנבראון:

אינני יודע אם אמנם הוועדה כולה משוכנעת שבאמת נעשו מאמצים מצד החברות.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אנחנו אומרים שנעשו מאמצים, ולדעתי אמנם נעשו מאמצים. לא נקטנו מספרים אבל קיבלנו בענין זה מספרים מרשימים.

ד. אלפנדרוי:

אפילו נציגי השכונות לא טענו שלא נעשו מאמצים.

א. לבנבראון:

אולי אפשר לוותר על המלה "בהערכה".

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אנחנו מעריכים את אשר נעשה. אנחנו עומדים גם על מה שלא נעשה. אנחנו מבקרים כשלא עושים אבל אנחנו מעריכים את אשר עושים.

ה ו ח ל ט : 1. לאשר את המוצע בסעיף 3.

2. להוסיף לרשימת החברות את חברת "שקמונה".

סעיף 4:

הוועדה מציינת, כי היקף בעיית המבנים שאינם ראויים לדיור ושקיימת סכנה למתגוררים בהם אינו משתקף ממספר צווי ההריסה שהוצאו והרישום שנערך בתחום זה. הפעולה של המעקב והרישום בנושא זה צריכה להתרחב, במיוחד לרגל הסכנה הצפויה לבריאותן וחיייהן של משפחות רבות. הוועדה קודאת לגורמים הנוגעים ברבר להפעיל את סמכויותיהם במסגרת החקיקה הקיימת לפינאי דיירי בתים מסוכנים או בתים המסוכנים בריאות דייריהם. הוועדה תובעת ממשרד השיכון והחברות המשקמות להקצות משאבים מתאימים למתן עדיפות לסיוע לפעולת פינאי דיירי בתים מסוכנים.

המוצע בסעיף 4 נתקבל.

סעיף 5:

הוועדה קובעת, כי במצב הקיים נעדרים קשיים רבים בדרכם של המוסדות המטפלים בפינאיין ושיכוןן מחדש של משפחות המתגוררות בדיור פגום.

א. לבנבראון:

אינני מבין למה הכוונה "נעדרים קשיים".

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

סעיף 5 צריך להיות המשכו של סעיף 4 ובהתאם לכך יש לשנות את המספרים.

ה ו ח ל ט : המוצע בסעיף 5 יועבר לסעיף 4, ולפי זה ישתנו מספרי הסעיפים הבאים.

סעיף 6 - יהיה סעיף 5:

הוועדה קובעת, כי יש לערוך רביזיה בכללים וההנחיות לגבי הפיזיויים הניתנים למשפחות המפונות על פיננסי הרכוש. הפיזיו הניתן כיום אינו עונה על המצב הריאלי בשוק הדיירות ויש להתאימו למציאות הסתנית ולהצמידו לתנודות המתהוות במרד הבניה.

המוצע בסעיף 6 נתקבל.

סעיף 7 - יהיה סעיף 6:

הוועדה סבורה, כי על הממשלה והחברות הציבוריות ליזום ולהרחיב אמצעים למימוש המטרה של אכלוס הספונדים סמסכנות העוזני בדירור קבע או בתנאי שכירות. ומי השכירות צריכים להיות בדמה של שכירות סוציאלית, או בתנאי שכירות סבירה.

א. לבנבראון: "תנאי שכירות סבירה", זה מושג רחב למדי.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: זה תשלום קצת יותר גבוה מסכר דירה סוציאלית, זה סיועד לאלה שיש להם הכנסה גבוהה יותר.

א. לבנבראון: אני מבין למה הכוונה, אבל המושג רחב.

ד. אלפנדר: אפשר לדבר רק על שכירות סוציאלית.

ה ו ח ל ט: למחוק את הסלים "או בתנאי שכירות סבירה" בסוף הסעיף.

סעיף 8 - יהיה סעיף 7:

הוועדה סמליצה בפני הממשלה לזרז את היוזקות לשינויים במסגרת חוקי עזר בנושא הבתים המסוכנים. חוקי העזר הקיימים אינם עונים על הצרכים ליזום העברת תושבים מבתים מסוכנים ופגומים לדירור קבע במהירות הדרושה, תוך חיסול המבנים הפגומים. ועדת העבודה רושמת בפניה את הודעת משרד השיכון, כי המשרד ינקוט ביוזמה להבטחת השינויים בכיוון זה וכי תוגש הצעת חוק שתאפשר למדינה לקבל חזקה על הרכוש המפונה למטרות פיננסי ושיקום.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: תוך כמה זמן תוגש הצעת החוק?

ד. אלפנדר: תוך חודשיים.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אני נותנת לכם שלושה חודשים.

ד. אלפנדר: אני מסכים.

ה ו ח ל ט: 1. לאשר את המוצע.

2. במשפט האחרון ייאמר: ועדת העבודה רושמת בפניה את הודעת משרד השיכון, כי המשרד ינקוט ביוזמה להבטחת השינויים בכיוון זה וכי תוגש הצעת חוק לענין זה, תוך שלושה חודשים, שתאפשר למדינה לקבל חזקה על הרכוש המפונה למטרות פיננסי ושיקום.

סעיף 9 - יהיה סעיף 8:

הוועדה סבורה, כי על משרדי הממשלה הנוגעים בדבר, והרשויות המקומיות, ליזום חקיקה לשם יעול ההליכים הנוגעים לצווי סגירה של מבנים ודירור פגומים. הוועדה קובעת, כי על מנת למנוע את נגע הפלישות למבנים רעועים ורושות יוזמות חקיקה בכיוון זה והערכות המוסדות לביצוע צווי הדיסה מתאימים.

המוצע בסעיף 9 נתקבל.

סעיף 10 - יהיה סעיף 9:

הוועדה סבורה, כי על הגופים המופקדים על האכלוס וסיוע ציבורי וממשלתי למשפחות הזקוקות לדירור, לערוך מעקב שוטף אחר אותם תושבים העוזבים את עיירות הפיתוח והכנסים לדירור בלתי מתאים, כדי למנוע תופעה של סיוע כפול ברכישת דירור מהמדינה וסירורים אחרים.

המוצע בסעיף 10 נתקבל.

סעיף 11 - יהיה סעיף 10:

הוועדה קובעת, כי יש להגביר את המאמצים לאכלוס המשפחות המפונות בשכונות ובבתים שבהם רמת האוכלוסיה עשויה לתרום להתפתחות המשפחות המפונות. המגמה צריכה להיות באכלוס משפחות אלו בקרב עולים חדשים, זוגות צעירים ושכבות אחרות באוכלוסיה, כדי לתרום לנורמאליזציה של חיי האוכלוסיה כולה.

ד. אלפנדר:
בסוף הסעיף אני מציע שייאמר "כדי להביא להקמתן של שכונות בעלות מגוון אוכלוסיה".

ה ו ח ל ט: לאשר את המוצע.

לפי הצעתו של מר אלפנדר ובמקום "כדי לתרום לנורמאליזציה של חיי האוכלוסיה כולה" יבוא: "כדי להביא להקמתן של שכונות בעלות מגוון אוכלוסיה".

סעיף 12 - יהיה סעיף 11:

הוועדה סבורה, כי החברות המשקמות צריכות להגביר את המאמצים ליצירת מסגרות של עבודה קהילתית מסודרת. הוועדה מציינת בהערכה את הפעילות שבצקטה בתחום זה, אך הוועדה סבורה כי יש להחיל את החובה והאחריות בתחום זה על כל החברות המשקמות והגופים המטפלים המטפלים בנושאים הנדונים.

א. לבנבראון:
למה הכוונה שהחברות צריכות ליצור מסגרות עבודה?

ד. אלפנדר:
שירותי חניכה, עבודה סוציאלית, לחברת "עמיד" יש מחלקה לעבודה קהילתית. זה מקובל בחברות המשכנות. הכוונה היא לעבודה קהילתית הנעשית מצד החברות המשכנות.

המוצע בסעיף 12 נתקבל.

הי"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
אני מציעה שנוסיף סעיף שבו ייאמר: הוועדה מבקשת לדווח לה, תוך ששה חודשים, על ההתקדמות שחלה בניצוץ המסקנות.

הצעתה של יושבת-ראש הוועדה לתוספת סעיף נתקבלה.

ד. אלפנדר:
האם המסקנות מובאות לידיעת הגופים?

הי"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
בוודאי.

מסקנות ועדת העבודה בנושא "מצוקת הדיור ובעיית אלפי דירות שנמצאו ריקות על-פי סקר משרד השיכון

הי"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
אנחנו עוברים להצעת המסקנות בנושא "מצוקת הדיור ובעיית אלפי דירות שנמצאו ריקות על-פי סקר משרד השיכון".

ב-19 ביוני 1974 העבירה מליאת הכנסת לדיון בוועדת העבודה הצעה לסדר-היום של חבר-הכנסת חיים קורפו, בנושא "השינויים בשיטת הניקוד להלוואות לשיכון לזוגות צעירים". ב-31 ביולי 1974 העבירה מליאת הכנסת לדיון בוועדת העבודה הצעה לסדר-היום מאת חבר-הכנסת חיים לנדאו בנושא "מצוקת הדיור בארץ ואלפי דירות ריקות - על-פי סקר משרד השיכון".

במהלך הדיונים בוועדה הוחלט, בהסכמת המציעים, לאחד את הדיון בשני הנושאים. הוועדה שמעה במסגרת דיון זה את נציגי המשרדים המטפלים ונציגי חברות השיכון השונות וקיבלה מספר הצעות לפתרון בעיית בנייה להשכרה מגורמים שונים.

לאחר שסייעת הגורמים הנוגעים בדבר, עיון
בחומר שהוגש לוועדה וליבונין הבעיות הקשורות בנושא, הגיעה הוועדה למסקנות
הנאות:

טעיף 1:

ועדת העבודה קובעת, כי במהלך דיוניה
בנושא הנ"ל ובהתאם להמלצותיה, חלה התקדמות בתכניות הסיוע של משרד
השיכון לזוגות צעירים. הוועדה מציינת את הענות משרד השיכון לפרסום
רחב בציבור של הקריטריונים ושיטות הניקוד המפורטות, לידיעתם של הזוגות
הצעירים. הוועדה מציינת גם כי בתכניות שהתגבשו לאחרונה ניתנת העדפה
בבנייה ובתנאי הרכישה לזוגות הצעירים המתיישבים באיזורי פיתוח, בהתאם
למגמה של פיזור אוכלוסין ועידוד ההתיישבות באיזורי ספר ופיתוח.
יחד עם זאת מציינת הוועדה את המחיר
הגבוה שנקבע לצורך רכישת דירות באיזורי פיתוח וממליצה לבדוק אפשרויות
להקטנתם. הוועדה תובעת, כי באותם המקומות שבהם קיימת בנייה בטחונות
ישוחררו הדיירים מהנשיאה בעול הוצאות הבנייה הבטחונות.

ל. דיציאון:
מתוך הנאמר כאן עלול להתפרש כאילו מדובר
רק בבנייה חדשה.

הז'ר ש. ארבל-אלמוזלינו: הבעיה של תוספת חדרי בטחון הוסדרה.

ד. אלפנדר: נוסף בסוף הטעיף "לרבות תוספת חדרי
בטחון".

ה ו ח ל ט: לאשר את המוצע.

להוסיף בסוף הטעיף "לרבות תוספת חדרי בטחון".

טעיף 2:

הוועדה מציינת, כי תכניות הסיוע באיזורי
פיתוח נוחות בהרבה מתנאי הסיוע במרכז הארץ. רכישת דירה בשטח 70 מ"ר
במחיר של 118,000 ל"י באיזור פיתוח, באמצעות הסיוע של משרד השיכון,
בצורת הלוואה בסך 95,000 ל"י והלוואה עומדת בסך 15,000 ל"י מסתכמות
בהחזר חודשי שנע בין 400 ל"י לקבוצות החלשות ועד 600 ל"י לקבוצות
החזקות יותר. הוועדה בדעה שיש לתת תמריצים משמעותיים יותר במיוחד -
בדיוק לצורך משיכת אוכלוסיה ותיקה וזוגות צעירים לאיזורי הפיתוח.

ד. אלפנדר: המחירים המייצגים הם כ-130,000 ל"י,
וההלוואות משתנות, בין 80,000 ל-95,000
ל"י, וההלוואה העומדת היא בין 15,000 ל-30,000 ל"י.

י.ז' אמיר: באיזורי הפיתוח המחירים גבוהים יותר
מאשר במרכז הארץ.

הז'ר ש. ארבל-אלמוזלינו: מפחנו מדברים על תנאים, ובאיזורי הפיתוח
התנאים שונים מאלה שבמרכז הארץ.

י.ז' אמיר: אבל אין בזה תכליתיות.

הז'ר ש. ארבל-אלמוזלינו: מפחנו מדברים על עובדות ועובדה היא
שהתנאים שונים.

אני מציעה שנדבר על תכניות סיוע שונות
באיזורי הפיתוח ולא נציין את המלה "בהרבה", במשפט הראשון של הטעיף.

ד. אלפנדר: יש צורך לאזן את המספרים.

אני מתן את המספרים המדויקים. מכל
מקום, נראה לי שאפשר לדבר על הלוואה שבין 80,000 ל-95,000 ל"י והלוואה
עומדת בסך 15,000 - 30,000 ל"י.

י.ז' אמיר: אני מבקש לציין שהחזר הוא רק לשלוש
השנים הראשונות.

כמו בפרוספקט.

ד. אלפנדר:

הפרטים המדויקים יצויינו בהתאם לפרוספקט.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

ה ו ח ל ט : בסעיף 2 ייאמר: הוועדה מציינת, כי תכניות הסיוע באיזורי פיתוח שונות מתנאי הסיוע במרכז הארץ. רכישת דירה בשטח 70 מ"ר במחיר של 130,000 ל"י באיזור פיתוח, באמצעות הסיוע של משרד השיכון, בצורת הלוואה בסך 80,000 - 95,000 ל"י והלוואה עומדת בסך 30,000 - 15,000 ל"י מסתכמות בהחזר חודשי שנע בין 400 ל"י לקבוצות החלשות ועד 600 ל"י לקבוצות החזקות יותר, במשך שלוש השנים הראשונות. הוועדה בדעה שיש לתת תמריצים מסמעותיים יותר במיוחד בדיוור, לצורך משיכת אוכלוסייה ותיקה וזוגות צעירים ממרכז הארץ לאיזורי הפיתוח.

סעיף 3:

הוועדה מבורה, כי מחירי הדירות המוצעות במסגרת תכניות הסיוע של משרד השיכון הן גבוהות ומעבר יכולת הזוגות הצעירים לממש את זכויותיהם הן בגלל הצורך להכניס סכום ראשוני גדול והן בגלל חובת התשלום החודשי של המשכנתה שעליהם להחזיר.

המוצע בסעיף 3 נתקבל.

סעיף 4:

מתוך בחינת מערכת הערכים החברתיים של הציבור הישראלי הגיעה ועדת העבודה למסקנה, כי משרד השיכון פעל בצורה נכונה כאשר נענה לצרכי האוכלוסייה להרחיב ולפתח את תכניות הבנייה לרכישה למען זוגות צעירים והעמיד פתרונות רבים לרשות זוגות משכבות ציבור שונות ומגוונות. הוועדה מברכת על הבנייה שנעשתה בתחום זה באיזורי הארץ השונים ובמיוחד באיזורי הפיתוח השונים.

י. ז' . אמיר: למשפט האחרון: לדעתי, הבנייה שנעשתה באיזורי הפיתוח איננה מספקת לדרישה ואנחנו צריכים להמליץ שיעשה יותר באיזורי הפיתוח.

זה נמצא בסעיפים אחרים. הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

א. לבנבראון: אני מבקש לציין שלא נעשה מספיק בקשר לזוגות צעירים במגזר הערבי ועל משרד מתכוון לפניות של חיילים דרוזיים מפקיעין, אשר פנו גם לוועדה.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אלינו לא היו כל פניות. לא קיימנו דיון על הנעשה במגזר הערבי ואל בערב שמחה בשמחה. יש הצעה לסדר היום של חבר-הכנסת אלזועבי שבמסגרת הדיון בה יחדנו ישיבה מיוחדת לענייני שיכון. כאשר נכין הצעות סיכום לדיונים שלנו באותו נושא נתייחס גם לבעיותיהם של הזוגות הצעירים.

ד. אלפנדר: אלה הם סוגים שונים של פתרונות.

א. לבנבראון: אם הוועדה מדברת על איזורי הארץ השונים, זה צריך להיות כלול.

ד. אלפנדר: אפשר לדבר על איזורי פיתוח במקום איזורי הארץ השונים.

ד. לבנבראון: מה המסקנה לנאמר בסעיף 4?

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: היא בסעיף הצא, שיתחלק לשני סעיפים, ועל-ידי כך יתווסף סעיף.

ה ו ח ל ט : לאשר את המוצע.

במקום "איזורי הארץ השונים" יבוא "איזורי פיתוח".

סעיף 5:

ועדת העבודה סבורה, יחד עם זאת, כי בשנים האחרונות חלה החמרה ביכולת רכישת דירה עקב יוקר הבנייה ההולך וגובר וטצינת בהקשר זה את ההאטה שחלה בקניית דירות על-ידי זוגות צעירים. מתברר, כי למרות תנאי אשראי מסובסדים בצורה רצינית הולך וגדל מספרם של הזוגות הצעירים שאינם יכולים לעמוד בתנאי הרכישה לפי תכניות הסיוע של משרד השיכון, לא בחשלום המקדמה ולא בעומס פרעון החובות, העלולים לגרום להשלכה של דחיית נישואין, או דחיית גידול המשפחה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אני מציעה לחלק סעיף זה. המשפט הראשון עד "על-ידי זוגות צעירים" יהיה סעיף 5, וסעיף 6 יתחיל במלים "הוועדה קובעת כי למרות" במקום המלים "מתברר כי למרות".

ה ו ח ל ט: לחלק את הסעיף לשניים. המשפט הראשון, עד "על-ידי זוגות צעירים" יהיה סעיף 5. סעיף 6 יתחיל ב"הוועדה קובעת" במקום המלה "מתברר", ולפי זה ישונה סדר הסעיפים הנאים.

סעיף 6 - יהיה סעיף 7:

ועדת העבודה הגיעה למסקנה, כי לנוכח הקשיים ברכישת דירות נוצר הכרח דחוף לקיים מלאי משמעותי של דירות להשכרה. הוועדה בועה, כי יש להגביר את הפעולה לפתרון הבעיה בתחום זה בשתי דרכים:

א) בניית דירות להשכרה בשכר-דירה סוציאלית באמצעות חברות סמליות ועירוניות - לבני שכבות חלשות ומיעוטי היכולת.

ב) בניית דירות להשכרה בשכר דירה סביר ומבוקר על-ידי הממשלה, באמצעות פרויקטים של שכירות מסובסדת ומעודדת על-ידי הממשלה - לבני עובדים ושכבות אחרות.

ל. דיציאן: אינני מבין מה ההבדל בין שכבות חלשות ומיעוטי יכולת.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אפשר לדבר על זוגות צעירים מיעוטי יכולת ולגותר על "שכבות חלשות". יש כאלה שאינם יכולים לשלם אלא שכר דירה סוציאלית ויש אחרים שמצבם קצת יותר טוב, אבל אנחנו סבורים שגם שכר הדירה עבורם צריך להיות נמוך ולכן מדובר על שכר דירה סביר.

י.ז. אמיר: אני הייתי מדבר על כאלה שהכנסתם היא מתחת להכנסת הממוצעת במשק.

ל. דיציאן: מה הכוונה לבני עובדים ושכבות אחרות? יש עובדים ששכרם גבוה מאוד. כל שכיר הוא עובד ויש שכירים המשתכרים הרבה יותר מעצמאים.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אפשר לדבר על שכר-דירה חצי-כלכלי ולמחוק את הסייפה.

ד. אלפנדר: אני מציע "זוגות צעירים שירצו בכך ויוכלו לעמוד בזה".

י.ז. אמיר: ביחוד כשמדובר בבעלי מקצועות נדרשים.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: בעלי מקצועות נדרשים לא תמיד הם זוגות צעירים.

י.ז. אמיר: אינני יודע אם במשרד השיכון יודע על מפעל שיכון בארצות סקנדינביה. שם מקובל שאנשים שהכנסתם היא מתחת לשכר מסויים נכנסים ונכללים בקטיגוריה מסויימת של שיכון.

ד. אלפנדר: זה לא מרויך.

ה ו ח ל ט : 1) בסעיף קטן (א) למחוק את המלים "לבני שכבות חלשות ולציין במקומן לזוגות צעירים".

2) בסעיף קטן (ב) למחוק את המלים "לבני עובדים ושכבות אחרות ובמקומן יבוא "לאלה שיהיו מעונינים בסוג זה של פתרון".

סעיף 7 - יהיה סעיף 8:

ועדת העבודה ממליצה בפני הממשלה לברוק תכניות לביצוע בנייה לשכירות "חצי-כלכלית", תכניות בנייה בעידוד וסיבסוד ממשלתי, תוך הבטחת שיעור שכר-דירה סביר ומבוקר. הוועדה קוראת לעודד חברות בנייה ציבוריות, חברות עתידיות-הון שזכו להקלות ממשלתיות ובנקים אפוזיטיבים, להשקיע מאמציהם בבנייה להשכרה.

המוצע בסעיף 7 נתקבל.

סעיף 8 - יהיה סעיף 9:

ועדת העבודה תובעת מהממשלה להגביר את התמריצים לעידוד גורמים כלכליים וציבוריים להשקעת אמצעים לבנייה להשכרה במסגרת "חוק עידוד השקעות הון לבנייה להשכרה". הוועדה סבורה, כי יש לתת העדפה לפרוייקטים של בנייה להשכרה באיזורי פיתוח, באופן שהורב יהווה תמריץ לזוגות צעירים לעבור ממרכז הארץ לתעסוקה במפעלים ובמוסדות בערי הפיתוח. המגמה של ניירות עובדים ופיזור אוכלוסין דורשת יצירת תנאים של מגורים בשכירות במשך שנים מספר, תוך שמירת זכויות לסיוע לאלה שישתקעו באיזורים אלה. הוועדה רשמה לפנייה את הודעת נציג משרד השיכון, לפיה עובדים נדרשים המועברים לאיזורי פיתוח זכאים לריור בשכירות לתקופה של שלוש שנים ולאחר מכן זכאים לרכוש דירותיהם.

י.ז. אמיר: לפחות שלוש שנים.

ד. אלפנדר: זה עד שלוש שנים.

ס. גז: מי שמחליט לרכוש את דירתו, האם התשלומים יובאו בחשבון?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: כן.

ד. אלפנדר: אנחנו גוסיף כאן פרטים סדוייקים.

המוצע בסעיף 8 נתקבל.

סעיף 9 - יהיה סעיף 10:

הוועדה רשמה לפנייה את הודעת החברה לבנייה להשכרה, מיסודם של "סולל בונה" ו"שיכון עובדים בע"מ", בדבר חתימה על הסכמים מפורטים עם הממשלה על תנאי השכירות ב-8 פרויקטים, שיכילו 534 דירות שיאוכלסו במרוצת 1975. שכר הדירה בדירות אלו יהיה 500.- - 450 ל"י לדירות בנות 2,5 - 3 חדרים. שכר-דירה זה יהיה צמוד לתחשיב מדד המחירים לצרכן, שיעשה פעם בשנה, כאשר עליית שכר-הדירה לשנה תוגבל לתקרה שלא תעלה על 10%. הוועדה שמעה בצער, כי החברות ההסתדרותיות, "סולל בונה" ו"שיכון עובדים", הקפידו התחלת 7 פרויקטים נוספים, בעיקר בגלל חוסר מימון להשקעת בעלים ומחיר ההון בשוק, המשפיע על הכדאיות הכלכלית של הבנייה להשכרה. הוועדה פונה להסתדרות בקריאה למצוא דרכים להמשיך בביצוע התכנית המקורית של הקמת 1,200 דירות להשכרה.

י.ז. אמיר: שכר-הדירה בדירות אלה הוא 40% מהשכר, והוא צמוד לתנודה בבנייה.

ד. אלפנדר: זה חצי-כלכלי.

י.ז. אמיר: זאת אומרת ששכר-הדירה הוא כ-900 ל"י, האם זה הגיוני? הוא צריך להיות רבע-כלכלי.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: יש גם שכר-דירה סוציאלי.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
 אנחנו מונים שורה ארוכה של פתרונות:
 שכר-דירה סוציאלי, שכר-דירה סביר,
 ועכשיו הגענו לשכר-דירה חצי-כלכלי. דחינו על הסף את שכר-הדירה הכלכלי.
 כאן מדובר על כאלה שהכנסתם גבוהה.

י.ז. אמיר:
 כשהוא צמוד, זה הרבה כסף.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
י.ז. אמיר:
 העובדים מקבלים תוספת יוקר.
 עד לגבול מסויים. לדעתי, צריך לדבר על
 שכר-דירה שלא יעלה על מקסימום של 20%
 מהכנסתו של העובד.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
י.ז. אמיר:
 בארצות המבוססות שכר-הדירה הוא 25% מן
 השכר.
 לכן הבאתי את הדוגמה של סקנדינביה.

ד. אלפנדרוי:
 מדובר כיום על 534 דירות - בירושלים,
 32 דירות ובערך - 50. זו טיפה בים,
 כשהכוונה בשלב זה היא בעיקר לצרכי פנאי. אנחנו יודעים מניסיון הגרים
 בדירות אלה בירושלים, הם יכולים לשלם, ובערך - החברות משלמות. הדירות
 האלה אינן מיועדות למשתכרים 1,000 ל"י, הן מיועדות לסוג מיוחד, לחסישית
 מהאוכלוסיה של הזוגות הצעירים.

א. לבנבראון:
 מדובר על "סולל בונה" ו"שיכון עובדים"
 ולא על בנייה פרטית.

דיברנו על זוגות צעירים ומיעוטי יכולת.
 עכשיו בא התור של עובדים שכירים, על כן יש בהחלט הגיון לקשור את הדברים
 באיזה שהוא יחס למשכורת. אם מדברים על 500 ל"י, שכר-דירה צמוד, זה
 מעל ליכולתו של פועל מסודר. לכן אני נוטה לקבל את הצעתו של חבר-הכנסת
 אמיר בדבר 20% מן השכר, מה גם שזה שכר-דירה סביר מאד. צריך להיות יחס
 בין שכר-הדירה והמשכורת.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
 עכשיו אנחנו מתייחסים לפרויקט בניצוע, שבחלקו יש כבר רשומים והתנאים
 ידועים, האם נקבע עכשיו תנאים אחרים?
 בסעיפים הקודמים דיברנו על שכר-דירה
 סוציאלי ועל שכר-דירה סביר, או חצי-כלכלי.

א. לבנבראון:
 בישיבה שהשתתף מר אורון ציינו ששכר-
 הדירה המוצע הוא גבוה מאד.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
 כבר אמרתי שיש סעיפים בהם מדובר על
 שכר-דירה נמוך יותר.

ל. דיציאן:
 בסעיף זה אנחנו רק רושמים את הודעת החברה
 ולא קובעים אם הדבר טוב או רע. לטעמי,
 הלוואי ויהיו עוד 10,000 דירות מסוג זה, הייתי סבור על כך, כי זה טוב
 יותר מהמצב הנוכחי כשכל אחד הופך להיות בעל-בית ומשקיע סכומים עצומים
 לרכישת דירה.

י.ז. אמיר:
 רצוני לשאול את חבר-הכנסת דיציאן כמספסן,
 כאשר נאמר שהוועדה רשמה לפנייה, האם אין
 בכך הודאה שקיבלה את הכתוב?

ל. דיציאן:
 זו הודעה בלבד. מישהו מודיע לה והיא
 רשמה.

י.ז. אמיר:
 ואז היא מקבלת את תוכן ההודעה.

א. לבנבראון:
 כך מקובל בכנסת.

אני מבקש לכתוב "הוועדה שמעה" ולא
"הוועדה דשמה לפנייה".

י.ז'. אמיר:

שמענו ורשמנו. הדברים נרשמו בפרוטוקול.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אני מבין שהקביעה שעליית שכר-הדירה לשנה
תוגבל לתקרה שלא תעלה על 10% היא חשובה

ל. דיציאן:

טאד.

היה נסיון להתחמק מכך, ואנחנו קשרנו
אותם לוועדה.

ד. אלפנדר:

יש מגוונים שונים ורבים של תכניות שיכון.
גם האוכלוסייה מגוונת ויש כאלה שיכולים

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

לעמוד בשכר-דירה קצת יותר גבוה. אוי ואבויה היה אילו כל האוכלוסייה היתה
נזקקת לשכר-דירה סוציאלית.

א. לבנבראון:

יש עוד שכבה בין מיעוטי יכולת ובין בעלי
יכולת.

היו זמנים שעובד שילם שכר-דירה מעל ל-20%
ממשכורתו.

ל. דיציאן:

אחרי כן באו שנים ששכר הדירה היה -30 -
-40 ל"י לחודש.

א. לבנבראון:

ואז נכנסנו לבוץ שבונים רק דירות לרכישה.

ל. דיציאן:

ברמת-גן יש המשלמים שכר דירה של -40 ל"י.

י.ז'. אמיר:

בגלל זה העניין סתמוטט.

ד. אלפנדר:

הכל בוכים על חוק הגנת הדייר.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

מי יהיה מוכן להשכיר דירות בהפסד?

ד. אלפנדר:

התכנית היא טובה. זה נסיון. אנחנו מוכרחים
להציע מגוון שונה של דירות בשכירות לציבור
שאיננו מקבל את העזרה ממשרד השיכון. בתכניות אלה יכול להיות כדי להקל
על הלחצים של זוגות צעירים על משרד השיכון.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אני מסתייג.

י.ז'. אמיר:

אין הסתייגויות. אתה צריך לקבל את
הכרעת הרוב.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

לפי המקובל, אם יש הצעה נגדית - היא באה
כהצעת מיעוט. אבל היות ואינני רוצה להקשות
אני מבקש שהסתייגויות תרשמה בפרוטוקול.

א. לבנבראון:

זה ברור.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

סעיף 9 נתקבל כמוצע.

סעיף 10 - יהיה סעיף 11:

ועדת העבודה מאמצת את קביעתה של הממשלה,
כי כל סיוע הניתן על-ידי הממשלה לבנייה ולרכישת דיור חייב להיות גלוי
מבחינת העלות וערכו הכספי, ואין להעניק למשקיעים סיוע בצורה סמויה כגון:
קרקע חינם, ביצוע הפיתוח, פטור מססים וכו'. הוועדה פונה לממשלה ליזום
תכניות חדשות לבנייה ולהמשיך במאמצים להוזיל את מחיר הבנייה ולקצר את
משך הבנייה, מתוך שימת דגש על בנייה לזוגות צעירים.

י.ז'. אמיר:

מתוך האמור כאן עלול להשתמע שעד היום
הממשלה נתנה כאילו סיוע סמוי ולא סיוע

גלוי.

ד. אלפנדרוי:

היה בירור במרכיבים, על רקע הצעתו של חבר-הכנסת לנדאו, ואז נאמר שצריך לדעת מה נותנים כרי שהדברים יגיעו לידיעת הזוג הצעיר.

י.ז. אמיר:

מי שלא השתתף בדיוני הוועדה, הקורא את הנאמר בסעיף זה, עלול לחשוב שבעבר ניתן סיוע סמוי למשקיעים. הממשלה לא נהגה כך.

ל. דיציאן:

ראיתי חוזים של הקה"ל או מינהל מקרקעי ישראל על מחיר של 2,000 ל"י לדונם במקום 20,000 ל"י לדונם, זה אמנם לא חינם אבל יש כאן הנחה בסכום הגבוה של 18,000 ל"י.

בעת הוויכוח עם מר זורע הערתי ביחס להקלות באחוזי הבנייה, שבמקום ארבע קומות בונים שמונה, תשע או עשר קומות. הבנינים של רובינשטיין ברחוב יצחק שרה הם רוגמה טיפוסיית לכך. גם זה לא צריך להכנס לכיסו של הקבלן.

ד. אלפנדרוי:

אפשר לציין כי מלוא הסיוע יבוא לידי ביטוי לגבי הזוג הצעיר.

ל. דיציאן:

אני מקבל זאת.

ה ו ח ל ט: אחרי המלים "סיוע בצורה סמויה כגון? יבוא: במחיר הקרקע, ביצוע הפיתוח, פטור ממסים וכו', ויש להבטיח שמלוא הסיוע יבוא לידי ביטוי עבור המשתבן

ל. דיציאן:

האם לא רצוי להכניס את ה... המתייעשת?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אנחנו מדברים על קיצור תקציב הבנייה, וזה לא רק תיעוש.

י.ז. אמיר:

אחת הבעיות הקשות בנושא של קבלת שיכון היא הביורוקרטיה הארוכה, ובנושא זה

אנחנו חייבים להגיד משהו.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

היה להו דיון בהצעה לסדר-היום בנושא זה והיו מסקנות בענין זה.

ד. אלפנדרוי:

היום לא צריך לפנות לפקיד, אלא מקבלים את הפתק והולכים לבנק.

י.ז. אמיר:

אם יש פתק מן ההכוונה - צריך לכבד זאת.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

נעבור על יתר הסעיפים ואם לא נבוא על סיפוקנו נוסיף זאת. נדבר על קיצור ממרכז הארץ לאיזורי פיתוח.

סעיף 11 - יהיה סעיף 12:

הוועדה מציינת את המאמצים שנעשו לפתרון בעיות הדיוך על-ידי תפניות הסיוע לרכישה של משרד השיכון, וכן להערכות לסיוע של משרד השיכון לזוגות צעירים בהשגת דירה בשכירות, הבקבעים בהתאם לקריטריונים סוציאליים, והם: (1) דירה בשכירות בתנאי "עמיד" (2) הלוואה במשכנתה לרכישת דירה שנייה. הוועדה סבורה, כי יש לפתח ולשפר תכניות אלו, הן מבחינת ההקלות למשתכנים והן מבחינת דמת הדיוך.

י.ז. אמיר:

עד לפני מספר חודשים לא היתה לזוג צעיר אפשרות לרכוש דירה מיד שניה. לפני מספר

חודשים משרד השיכון הגיע סוף סוף למסקנה שעל-מנת להקל על העומס עליו לאפשר לזוג צעיר ולמי שזכאי לדיוך לקבל הלוואה ולרכוש דירה מיד שניה, אבל בוטל הסדר אחר! כאשר אדם הולך לקנות דירה, הוא מקבל הלוואה ומענק. כשהוא קונה מיד שניה - אין הוא מקבל את המענק. מה ההצדקה להבדל זה? האיש בא לאיזור פיתוח ומתחייב לשהות במקום לפחות חמש שנים, אם באים להקל עליו על-ידי קנייה מיד שניה, מדוע לא יקבל גם את המענק?

ד. אלפנדר:
 הקביעה היא שרכישת דירות מיד שניה היא לזוגות צעירים. הלוואה עומדת איננה ניתנת לרכישה מיד שניה משום שהלוואה עומדת - היא מתערכנת מעת לעת - באה לקזז הוצאות הייצור באותו זמן. באיזורי הפיתוח בונה רק משרד השיכון ולפני שנים הוא נתן הטבות לקיזוז. אם ניתן קיזוז גם לרכישה מיד שניה נמצא שהוא ניתן פעמיים.

י.ז. אמיר:
 זו הטעות. הלוואה עומדת איננה ניתנת לשיכון, אלא היא ניתנת לעובר לאיזור פיתוח, לאיש העובר. מחירה של דירה מיד שניה הוא ריאלי.

ד. אלפנדר: לא.

י.ז. אמיר:
 יתכן שמדובר על דירה קצת יותר גדולה או באיזור יותר טוב. המענק הוא לאיש וזכותו לקבלו ולא חשוב מאיפה הוא מקבל את הדירה.

ד. אלפנדר:
 זה ענין מהותי וצריך לקבל החלטה שהלוואה עומדת תינתן גם לרכישת דירה מיד שניה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
 בנקודה זו לא בדנו בוועדה. יש עוד נושאים פתוחים. יש גם נושאים שהוועדה דנה בהם ולא סיכמה אותם. בענין אכלוס הגליל נתייחס לתמריצים השונים, וזה יהיה אחד מהם אבל בשלב זה של הדיונים לא התייחסנו לנקודה זו. התייחסנו רק לגבי דירות לרכישה.

י.ז. אמיר:
 אני מבין שהצעה זו שלי תדון כשנדון באיזורי הפיתוח.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: בוודאי.

כאשר דיברנו על הבנייה הבטחונית, באחד הסעיפים הראשונים, נזכיר את הענין של הלוואה עומדת אשר מיועדת לקיזוז הוצאות הייצור המיוחדות.

ד. אלפנדר: אפשר להוסיף גם מיד שניה או ברמי מפתח.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
 אני מציעה שנדבר כאן לא רק על זוגות צעירים, כי חבר-הכנסת לנדאו מדבר על מצוקת הדיור, והיא לא רק לזוגות צעירים.

חסר לי כאן הענין של תכניות האדחנה של חברת "עמידר", שעושה בשטח זה דברים גדולים ולדעתי צריכה להיות תביעה להרחיב את התכנית הזאת.

ה ו ח ל ט : להוסיף לסעיף זה הוועדה מציינת את פעולת החברות המאכלסות בשטח תרחבת הדירות להטבת תנאי דיור ותובעת להוסיף ולהגביר את הפעולה הזאת.

סעיף 12 - יהיה סעיף 13:

הוועדה רשמה לפנייה את הודעת נציגי משרד השיכון בדבר ליבון ההצעות בדבר בנייה בתנאי שכירות כלכלית.

ד. אלפנדר: סעיף זה איננו עומד כסעיף מהותי אלא הוא חלק מסעיף אחר.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אפשר להעביר אותו לסעיף בו מדובר על שכר דירה חצי-כלכלי.

ה ו ח ל ט : להעביר סעיף זה לסעיף בו מדובר על שכר-דירה חצי-כלכלי ולפיכך סעיף מס' 13 יהיה מספרו 12.

סעיף 13 - יהיה סעיף 12:

ועדת העבודה מציינת בסיפוק כי בעקבות המלצותיה מ-11 ביולי 1974 בענין קביעת הקריטריונים לשיכון זוגות צעירים נערכה בדיקה מחודשת על-ידי משרד השיכון בנושא זה והוכנסו שיפורים רבים.

הוועדה רשמה לפניה את הודעות משרד השיכון בדבר שינוי הקריטריונים לקביעת הניקוד לזוגות צעירים ומציינת בחיוב את השיפורים שחלו לגבי שכבות גדולות בקרב ציבור הזוגות הצעירים על-ידי מתן ההקלות להשתלבותם בתכניות הסיוע השונות.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: סעיף זה צריך להיות צמוד לסעיף הראשון, הוא צריך לבוא בהתחלה ולא בסוף. אפשר לחלק את סעיף 1 לסעיפי משנה א' וב'.

י.ז. אמיר: לדעתי, את הנושא של ניקוד לזוגות צעירים צריך לבטל באיזורי פיתוח.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אין שם כמעט.

ד. אלפנדר: אם מדובר על דירות מתפנות, הרי בשבע העיירות המיוחדות זה ירד עד לאפס. ככל יתר איזורי הפיתוח - בגליל ירדנו ל-800 ובנגב - בין 800 ל-1000.

ל. דיציאן: אינני רוצה להכנס לסוגיה של מספר הנקודות אבל עצם הניקוד צריך להיות ברור לכל. לדעתי, הניקוד הוא דבר חיובי.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: בעבר משרד השיכון סרב לפרסם את הניקוד ואילו כיום הדברים מפורסמים וכל אחד יכול לעשות לעצמו את החישוב שלו.

אני מציעה שנוסיף כי הוועדה תובעת ששיטת הניקוד והקריטריונים איבדו מרוב פעם לפעם כדי לעדכן ולפשט אותם במידת האפשר וכדי להקל.

ס. גז: גם בתל-אביב פועלת שיטת הניקוד, מה ההבדל בשיטה זו בין תל-אביב לבין עיירות הפיתוח?

ד. אלפנדר: זוג צעיר בתל-אביב, על דירה במחיר של 150,000 ל"י, אם הניקוד שלו הוא מתחת ל-800 לא יקבל יותר מ-40,000 ל"י. כן קובע הניקוד את התשלומים להחזרת ההלוואה, ובתל-אביב התשלומים גבוהים יותר מאשר באיזור פיתוח - 400 או 700 ל"י לחודש. בעיר פיתוח, ניקח לדוגמה את קרית-שמונה, הניקוד איננו קובע את גובה המשכנתה, וככל מקרה מדובר על סכום של 95,000 ל"י. הניקוד בעיר פיתוח קובע רק את תנאי החזרה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אני חוזרת להציע: הוועדה תובעת בדיקת שיטת הניקוד והקריטריונים מרוב פעם לפעם, מתוך מגמה לאפשר למספר גדול של זוגות צעירים להנות מסיוע ולפשט את השיטה, שתהיה ברורה וידועה. לגבי עיירות הפיתוח, הוועדה מציינת שהניקוד איננו משפיע על גובה המשכנתה אלא על תנאי החזר בלבד.

י.ז. אמיר: זוג צעיר הבא כיום לאיזור פיתוח חייב למלא הצהרה המועברת לאימות. יש שמיום ההצהרה לא יבדקו עובדים מספר חודשים ובינתיים עלולים להשתנות דברים לגבי האיש שהצהיר, כיתור במה שנוגע למשכורתו, וקורה שמעמידים אדם למשכנתה בגלל הצהרה כוזבת כביכול, וזה גורם עגמת נפש.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: האימות הוא לגבי התאריך שעל טופס ההצהרה.

י.ז. אמיר: לא תמיד עושים זאת.

ה ר ח ל ט: לציין בסעיף זה: "העובדים לאיזורי פיתוח עומדים בפני קשיים או בייקטיביים והחלטות קשות הנובעות מהמעבר מסקום סגורים אחד לאחר, ועל הממשלה להקל ולפשט תהליכי ההכרזה והקצאת הדירות, ברשימה או בשכירות, לעובדים אלה ולמנוע ביורוקרטיה מיותרת.

הישיבה נבעלה בשעה 10.30.